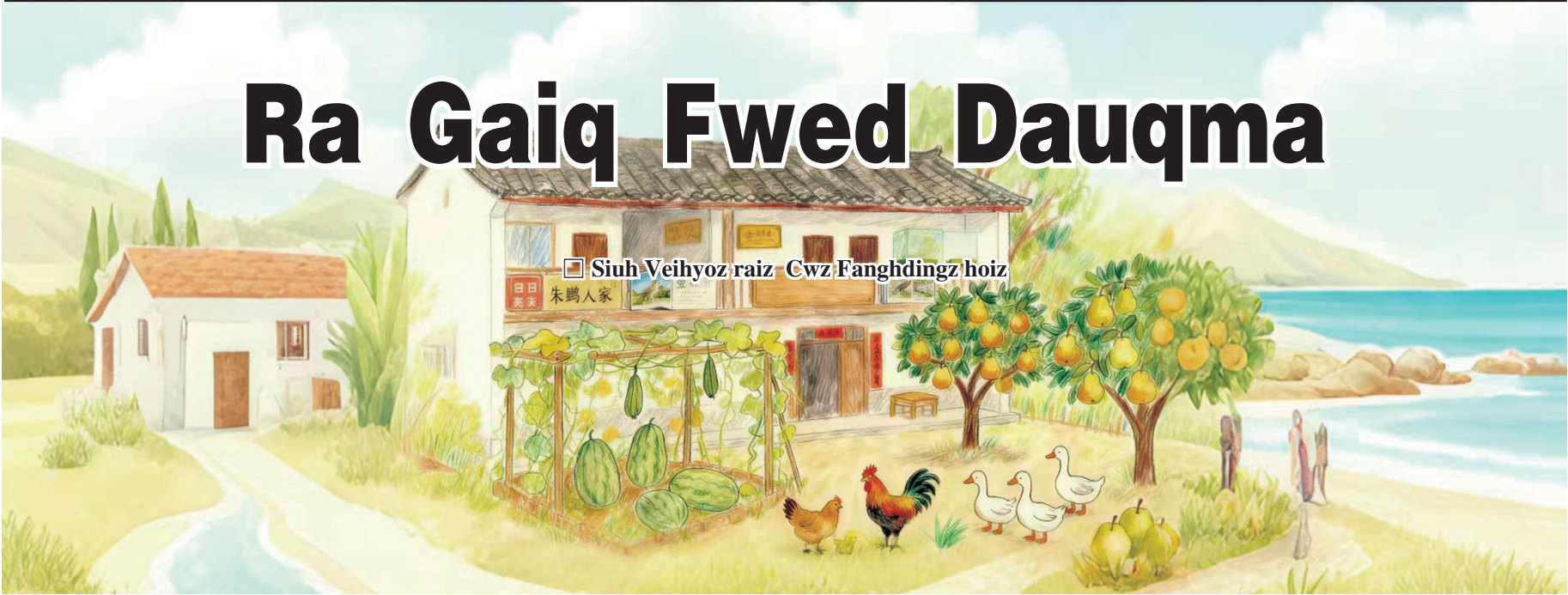

Siuh Veihyoz raiz Cwz Fanghdingz hoiz

It

Mboengqneix gou youq Mbanjcaujba Sanjsih Yangzyen aen nungzgyahloz heuh “Ranz Roegcuhvanz” ndeu youq. Neix dwg ciuhvunz gou mboengq gvaq ndaej ceiq van ndeu: Hoengheiq diemheiq van, loq fangzhwnz van. Haetromh hwnqdaej, myaiz ndaw bak hix van.

Lauxbanj “Ranz Roegcuhvanz” dwg singq Vaz, gou heuh de guh “Vaz lauxsae”. Gou bonjlaiz naemj heuh de guh “Laujvaz” roxnaeuz “Vaz saefouh”, aenvih faj naj de caeuq gij namh laj din de saek doxlumj. Lij miz gij ndangdaenj de: Cungj maij daenj geu buhbeu hozluenz yawj mbouj ok saek gijmaz ndeu, buenq aen mbaq lij yaep mbouj seiz ndonj ok rog geubuh daeuj bibuengq. Hoeng geij cib gaiq baizbenj hunghung iqiq gwnzde yungh saw Cungguk、Yizbwnj、Hanzgoz、Yinghoz sij, hoij youq gwnz fajciengz baihrog caengz daih’ it ranz de haenx, lij miz duz roegcuhvanz soqgau gyangding (mwh Vaz lauxsae hwnjdangz son hagseng yungh), daeb saw comz siengq duzroeg Yangzyen aeu de guh benhvej ndeu, doengh gijneix cungj ndaej gangjmingz aen diegvih de caeuq ranz de: Nungzminz giyezgyah、bouxhen roegcuhvanz、cangh’ ingjsiengq doengh—duz ndaw ndoeng、bouxkien’ gya hen doenghduz ndaw ndoeng, aen gihdi ingjsiengq roegcuhvanz、aen gihdi sonhag gyaezguk cujyi daengj. Couh dwg naeuz, seizbienh cungj hong youq dangdieg ndaej vunz aeueiq caeuq saxbaiq lawz, youq gwnz ciengz ranz de cungj ra ndaej raen——De dwg bouxcien’ gya caen dahraix ndeu.

Youq lajroq caengz daihngaih ranz Vaz lauxsae, miz coij rongz roegenq hwet dwg saek gim ndeu. Yaep mbouj seiz, geij duz roeglwg gwnz gyaauj lij miz bwnyungz daj ndaw rongz bomq okdaej, doq ndwnj moedndaem、nyungz ga raez、rwi hung、rwi iq, doq ceuqleuz yawj moix boux hek daeuj. Bouxhek daeuj gizneix cungj dwg naemj yawj roegcuhvanz. Ndawde couh miz Liuz Yinhcwngh sienseng boux “vunz daih’ it raen roegcuhvanz” neix. Liuz Yinhcwngh sienseng seizneix gaenq ndaej betcib bi lo, geij bi gonq daj Baekging senj daeuj Yangzyen youq. Lij miz bouxmaijroeg daengx guk gak dieg, caeuqlienz bouxmaijroeg daj seiqgyaiq gak dieg ngeihcib geij aen gukgya daeuj. Seizneix dwg seiz sujgyaj, boux daeuj dingzlai dwg hagseng cunghyoz caeuq siujyoz. Youq ngoenz gonq gou daeuj, 2023 nienz 8 nyied 20 hauh, gizneix ngamq soengq bae buek hagseng siujyoz daj Baekging daeuj ndeu, gyoengqde miz samcib lai vunz. Saihoz Vaz lauxsae loq daemq loq hep, hainduj gou laihnaeuz neix dwg seng baenz, doeklaeng cij rox, neix dwg deng gij vwndiz geizheih samcib lai aen bak iq cam baenz.

Gangj caen gou caemh miz geij bak aen vwndiz yaek cam, hoeng gou nyaenx youq lo, gvaqlaeng menhmenh cam.

Diegbingz naj ranz de lij miz aen bungzgva

近段时间我住在陕西洋县草坝村一个叫“朱鹮人家”的农家乐。这是我人生中过得最甜的一段时光:呼吸的空气是甜的,梦是甜的。早上起来,嘴里的口水都是甜的。

“朱鹮人家”的老板姓华,我称他“华老师”。我本来想称他为“老华”或者“华师傅”的,因为他的脸和他脚下的泥土是一个色调。还有他的穿着:老喜欢穿一件看不出颜色的圆领汗衫,半边肩膀还时不时溜到汗衫外面晃荡。但他家一楼外墙上挂的几十幅大大小小,用中日韩英四国语言标识的牌匾,还有堂屋中间的一个朱鹮塑胶模型(华老师给学生讲课时用的),一摞以他为编委的洋县鸟类摄影集,所有这些都标志着他以及他家的地位:农民企业家、护鹮使者、野生动物摄影家、野生动物保护专家,朱鹮摄影基地、爱国主义教育基地等。就是说,任何一种在当地受到尊重与膜拜的职业,都能在他家墙上找到——他是个实实在在的专家。

华老师家房子二楼的屋檐下,有一排金腰燕巢。时不时地,几只头上还生着茸毛的雏鸟脑袋从巢里探出来,一边吞着它们父母送来的黑蚂蚁、长脚蚊子、大蜜蜂、小蜜蜂,一边好奇地打量每一个来客。到这里来的客人都是冲着朱鹮来的。其中就有“朱鹮发现第一人”刘荫增先生。现已八十高龄的刘荫增先生近年从北京搬到洋县定居。还有全国各地的鸟友,以及来自世界各地二十几个国家的朱鹮爱好者。现在是暑假期间,来得更多的是中小学生。在我来的前一天,2023年8月20日,这里刚刚送走一拨来自北京的小学生团队,这个团队有三十几人。华老师的嗓子是低沉而略带沙哑的,我最初以为他是天生的沙哑嗓,后来才知道,他是被那三十几张小嘴里提出的各种稀奇古怪的问题给问出来的。

我其实也有几百个问题要问,但我忍住了,留着慢慢问。

他家的房子前坪还有一个瓜棚、三棵橘树,以及一个梨园。一只公鸡带着几只母鸡在树底下刨虫子,几只圆滚滚的家鸭、鹅聚在一块扯草叶。树上挂满金灿灿、大人拳头大小的黄金梨。间或有熟透的梨从树上落下来,撞击地面时发出“嘭”的一声闷响。随即是鸭鸭鹅鹅听到梨落地后,翅膀的拍打声,脚爪的刮擦声,以及嘴里咯哒咯哒、嘎啦嘎啦的欢呼声。与超市里穿纸衣服的梨不同,这些梨的表皮有点坑坑洼洼,有一些上面还有栗色的小斑点,这是太阳的功劳加上虫子屎的功绩。华老师的爱人和他两个女儿摘了好几筐梨放在堂屋里(我想这也是我的梦都是甜的主要原因),他的两个外孙,一个五岁,一个两岁,在梨堆里打滚。他们全家都要我别客气,喜欢就吃。我也不客气,每天出去都带一只梨。但我也只敢带一只。没有别的,一只梨刚刚好。还多吃一只梨,就别想吃饭了——甜齁了。每天一大早,一群黄臀鹌、银喉长尾山雀、丝光椋鸟就攀在梨树枝头搞吹口哨比赛,极力争夺每一棵梨树和每一片树叶的主权。梨园深处传来一波一波的水响,那里有一只董鸡在回应,还有两只普通翠鸟的嬉笑打闹声。有时候,朱鹮也会参与到这个梨园会中,钻到树底下的落叶堆和泥土里翻蚯蚓、捉蚌蛭。

二

穿过梨园中间的小路,一直走下去便到了一条小河边。小河的对岸是望不到边的稻田,缀满露珠的稻穗都已弯下腰身。再过二十天左右,稻谷就可以收割。按常理,即将成熟的稻谷应该是一片金黄,然而我看到垂到路边的稻穗却带着隐约的黑红色,就像发霉了一样。放眼一望,黄绿色的叶片底下,全是发霉的稻谷。难道稻田被什么病虫害侵蚀,得了纹枯病(我年少时跟着父母种过十几年水稻,得纹枯病的水稻就是这样子)?

ndeu、sam go makgam, caeuq suen makleiz ndeu. Duz gaeqboux ndeu daiq geij duz gaeqmeh youq laj faex gvat non, geij duz bit caeuq hanq bizbwdbdwd doxgyonj youq cej mbaw rum. Gwnz faex makleiz hung lumj gaemxgiengz vunzhung henjgywggwyg hoijnangnang. Mbangjseiz miz aen makleiz baenz gvaqmauh daj gwnz gomak doek roengzdaej, “bungz” sing ndeu boemz haauj ndaw rungj gwnznamh bae. Riengzdaej dwg gaeq bit hanq dingqnyi makleiz doek roengz gwnznamh le, gij sing bongx fwed, gij sing nyauj gvat deih, caeuqlienz gij sing faengz hemq goegdag goegdag、gabgabgab ndaw bak gyoengqde. Caeuq gij makleiz daenj buhcej ndaw bouqgaihuq hung mbouj doxlumj, naeng gij makleiz neix miz di gumzgumz gemxgemx, mbangj aen gwnzde lij miz diemjraiz henjgeq, neix dwg daengngoengz dak caeuq duznon youq gwnzde ok haex baenz. Maex Vaz lauxsae caeuq song dah lwg de mbaet daeuj geij loz makleiz cuengq youq gyangding(gou naemj neix couhdwg vihmaz gou loq fangzhwnz cungj raen van lo). Song boux lanvaihseng de, boux ndeu haj bi, boux ndeu song bi, youq ndaw doi makleiz ringx. Daengx ranz vunz de cungj hawj gou gaej guhhek, maij couh gwn. Gou hix mbouj guhhek, moix ngoenz okbae cungj daiq aen makleiz ndeu. Hoeng gou hix dan gamj daiq aen ndeu. Mbouj vih gijmaz, aen ndeu ngamqngamq ndei. Lij lai gwn aen makleiz ndeu, couh gaej siengj gwnhaeux lo——van ywenj. Moix ngoenz caeuxcaeux, bang roegbeih gumqhenj、roeglaej ndoeng rieng raez hoz mong、roegliengz rongh sei ndeu couh daengx youq gwnz nye go makleiz doxdax ciuz, haenqrengz ciengj moix go makleiz caeuq mbaw faex. Giz laeg suen makleiz miz baenz raq baenz raq sing raemx cienz daeuj, gizhaenx miz duz roegdungjih ndeu ciuz han, lij miz song duz roegdingbya bingzciengz doxgyaep dem. Mbangjseiz, roegcuhvanz hix daeuj ndaw suen makleiz neix, con haauj laj doi mbawloengq caeuq ndaw namh laj faex bae ra duzndwen、gaeb duzdaek.

Ngeih

Con gvaq diuzroen iq ndawgyang suen makleiz, byaij roengzbae daengz daej couh daengz henz diuz dah iq ndeu lo. Doiqhamq diuz dah iq dwg doenghnaz yawj mbouj raen henz, gwnz rienghaeux cungj dwg raemxraiz cungj gungj hwet roengz. Baenaj ngeihcib ngoenz baedauq, gohaeux couh baenz gvej lo. Ciuq dauhleix bingzciengz, gij haeux ij baenz wnggai dwg baenz doengh henjgim, hoeng gou yawjraen rienghaeux hoij roengz henz roen daeuj cix miz saek ndinggyaemq yaek raen mbouj raen, couh lumj hwnjmot nei. Langh da baez yawj, laj mbaw heuhenj, cungj dwg naedhaeux hwnjmot. Nanzdauh nazhaeux deng non gijmaz gaetmyaex, baenz binghreuqraiz(gou mwh nyzrauh riengz bohmeih ndaem gvaq cibgeij bi naz) la?

(1)